

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/1014/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

295/2013. (X. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ jogi képviselője útján 2012. november 30-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. október 22-én –dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos jogi képviselője a panaszossal szemben 2012. november 22-én foganatosított rendőri intézkedéssel összefüggésben 2012. november 30-án postai úton terjesztett elő panaszt, amit 2013. január 10-én és február 13-án kiegészített.

1) A panaszbeadvány szerint 2012. november 22. napján a rendőrség 12 főt – köztük a panaszos testvérét, V. F-t is – előállított kábítószerrel való visszaélés bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indult büntetőeljárással összefüggésben. V. F. hozzátartozói – többek között a panaszos, édesanyjuk (V. L-né) és R. A. , illetve a későbbiek folyamán a panaszos másik testvére (V. L.), – gyülekezett a H. városi Rendőrkapitányság épülete előtti utcán, egyrészt információk szerzésének céljával azt illetően, hogy mi okból állították elő rokonaikat, másrészt arra várva, hogy az előállított személyek kihallgatásuk után távozhassanak a rendőrségről. A szemtanúk állítása szerint maximum 30 fő volt a helyszínen,

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

három egymástól független csoportban. A későbbi rendőri akció időpontjáig ráadásul az egyik csoport már elhagyta az utcát, mivel hozzátartozójukat időközben kiengedték. Úgy tűnt, hogy V. F. is szabadon távozhat, azonban a rendőrkapitányságról távoztában két nyomozó az udvarról visszahívta őt az épületbe. Nagyjából 20-25 perc múlva ismét kiengedték V. F-t, akinek rokonai ekkor vették észre, hogy sérüléseket szenvedett. Ezután V. F. rokonai kiabálni kezdtek, hogy „miért kellett a fiamat/testvéremet megverni”, „felvetetjük a látleletet”, illetve „fel lesztek jelentve” mondatokat. Ezt követően több rendőr jelent meg a rendőrkapitányság udvarán, a kerítés előtt, majd a kerítésen kívül tartózkodókkal szemben kezdtek intézkedni, a panaszosok elmondása szerint felszólítás nélkül. Az egyik rendőr instrukciókat adott arra vonatkozóan, hogy kiket kell előállítani. Az intézkedés közben a panaszost négyen a földre vitték, fejét egy virágágyásba nyomták, az intézkedés során kifecamodott a jobb válla. V. F-t és V. L-nét néhány méterrel távolabb, a garázsok mögött vitték földre, bár abban nem egyeznek az elmondások, hogy V. F. és V. L-né hogy odáig futva menekültek-e, vagy a rendőrök vitték őket arrébb. A jogi képviselő felhívta a figyelmet az azóta nyilvánosságra hozott és többek között a youtube videomegosztón is elérhető ([**** linken²](#)), az intézkedésről készült felvétel 1 perc 54 másodpercnél kezdődik) rendőrségi felvételen is jól látható módon rátérdeltek V. F és V. L-né hátára, V. L-nét pedig több méteren keresztül vonszolták a betonon. A tanúk elmondása szerint az intézkedés alatt a helyszínen lévők cigány származására sértő kijelentésekkel, valamint a „dolgozni kéne, nem bűnözni”, „kussoljál, vagy téged is beviszünk”, „maradj csöndben, mert te is mész be” felkiáltásokkal éltek a rendőrök. Ezen kívül gázspray-vel lefújtak több embert, akik éppen az utcán tartózkodtak, vagy a kiabálásra rohantak le a lakásaikból. Az előállításukat követően a panaszossal és családtagjaival szemben továbbra is bilincset alkalmaztak a rendőrök, bár kérésükre egy idő után kezeiket előre helyzetben bilincselték egymáshoz.

A jogi képviselő álláspontja szerint azt, hogy a rendőrség intézkedése indokolt volt-e, azaz követtek-e el bűncselekményt a panaszos és társai, az ellenük megindult büntetőeljárás hivatott eldönteni, azonban a panaszos elmondása szerint az intézkedés nemcsak indokolatlan, de az elérni kívánt célhoz és a panaszos magatartásához képest aránytalan is volt, emellett az eljáró rendőrök indokolatlanul hosszú ideig alkalmaztak vele szemben bilincselést. A jogi képviselő megítélése szerint a rendőrök aránytalanul erőszakos fellépése ellentétes volt a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 15. §-ában szabályozott arányosság követelményével, és a panaszos alapjogait, nevezetesen az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát és a VI. cikkében foglalt magánszférához való jogát sértette, valamint az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében rögzített kínzás, embertelen, megalázó bánásmód tilalmába ütközött.

A panaszos jogi képviselője továbbá úgy nyilatkozott, hogy a fenti alapjogsérelmekre a rendőrök által a panaszos külső jegyei alapján, a nyilvánvalóan érzékelhető roma származása miatt került sor –erre utalnak ugyanis a rendőrök részéről az intézkedés során elhangzott, fent idézett kijelentések–, ezért a rendőri intézkedés egyúttal az Alaptörvény XV. cikkében rögzített egyenlő bánásmódhoz való jognak a sérelméhez vezetett, továbbá nem felelt meg az Rtv. 13. § (2) bekezdésében foglalt részrehajlásmentes intézkedési kötelezettség elvárásának.

A jogi képviselő a beadványhoz csatolta az ügyvédi meghatalmazását.

---

² Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A jogi képviselő a 2013. január 11-én előterjesztett beadványában előadta, hogy a fent hivatkozott felvételen a panaszos 2 perc 11 másodpercnél tűnik fel, ahogy a világosszürke felsőt és szürke nadrágot viselő panaszost két személy a rendőrkapitányság épülete felé vezeti. Ezt követően a jogi képviselő tételesen válaszolt a Testület által feltett kérdésekre, valamennyi ügyfele vonatkozásában.

A panaszos vonatkozásában az ügyvéd arról tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszos jelenleg előzetes letartóztatásban van és a védelmének ellátására kapott ügyvédi meghatalmazása visszavonásra került, így a vele kapcsolatos kérdések megválaszolására jelenleg nincs módja, de a lehető legrövidebb időn belül válaszolnak a kérdésekre, amint lehetőségük lesz rá.

Az ügyvéd mellékelte a panaszos orvosi vizsgálatáról készült leletek másolatát. A panaszost a városi kórház és rendelőintézetében vizsgálták meg, 19 óra 45 perckor. A kórelőzmény szerint a panaszost a rendőrök a H. városi Rendőrkapitányságon intézkedő rendőrök bántalmazták, fojtogatták, jobb karját megütötte. A panaszos állapotát a lelet a következőként írja le: jobb váll rugalmasan rögzített, fájdalmas; jobb tenyéren felületes hámsérülés, orron felületes hámsérülések, jobb térd elülső felszínén hyperaemia. Terápiaként helyretétel és Gilchrist rögzítés szerepel. A lelet diagnózisként vállficamot, csukló és kéz részeinek sebét, a fej többszörös felületes sérülését rögzít. A panaszost röntgenvizsgálatra is beutalták, amely megerősítette a jobb váll ficamát, illetve a jobb könyökre vonatkozóan kizárta azt.

3) A jogi képviselő 2013. február 13-án kelt levelében az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A panaszos az intézkedést megelőzően a rendőrkapitányság bejáratától 2-3 méterre állt, kiabált a testvére megveretése miatt, illetve egy alkalommal a földre köpött. A panaszos megítélése szerint a rendőrök fellépése brutális és durva volt, az intézkedő rendőrök sem az intézkedés kezdetén, sem a végén nem igazolták magukat, nem közölték az intézkedés okát, sem pedig mást. A testi kényszer alkalmazása előtt nem történt figyelmeztetés, a rendőrök utasítása arra vonatkozott, hogy a panaszos feküdjön le és tegye hátra a kezét. A panaszos megsérült az orrán és arcán, mert a rendőrök a virágágyásba nyomták a fejét, a válla pedig feltehetően akkor ficamodott ki, amikor a karját hátracsavarták. A testi kényszer alkalmazásával egyidejűleg bilincselést alkalmaztak, amelyre szintén nem történt figyelmeztetés. A bilincs megközelítőleg délután fél háromtól volt a kezén 6-7 óráig. (Körülbelül 3 óra körül változtattak a bilincselés módján, mert a panaszos kiabált, hogy fáj a karja és a válla.) Később, a kórházba szállítás idejére ismét megbilincseltek, amit a kapitányság épületébe visszaérve ismét levettek róla. A panaszos kezeinek előre helyzetben történő bilincselésekor semmit nem közöltek.

A panaszos előállítását fél három körül kezdődött és az E. városi büntetés-végrehajtási intézetbe szállításig (hajnali 5 óra körül) tartott, az előállítás idejéről nem kapott igazolást. A sérülés miatt a panaszost ugyan a helyi kórházba szállították, azonban csak 9 óra táján.

A jogi képviselő úgy zárja a tájékoztatását, hogy tudomása szerint a panaszossal szemben hivatalos személy elleni erőszak, valamint csoportos garázdaság miatt indult eljárás.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A panaszos szempontjából a következők relevánsak.

1) A rendőrség megküldte intézkedés napján kelt, valamennyi az intézkedésben résztvevő rendőr által aláírt jelentését, amely az alábbiakat tartalmazza.

Az Akció Alosztály tagjai 2012. november 21-én bűnügyi akcióban vettek részt a H. városi Rendőrkapitányság területén. Az akció során 10 fő került előállításra bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt.

2012. november 22-én 12 óra 30 perckor a H. városi Rendőrkapitányságra történő előállítás során 4 nő a rendőrkapitányság területén, a bejáratnál hangoskodott, kiabált, elégedetlenkedett a hozzátartozói előállítására miatt. B. B. fegyveres biztonsági őr felszólította őket, hogy hagyják el a rendőrkapitányság területét, aminek nem tettek eleget, tovább kiabáltak a biztonsági őrrel. Gy. Á. r. zászlós és Cs. T. r. zászlós többszöri rendőri felszólítására háborogva, kiabálva elhagyták a rendőrkapitányság területét, és a kaput bezárták utánuk. Mind ezek után ezen személyek továbbra is a kapitányság környékén mozogtak.

13 óra 30 perckor a kapitányság előtti utcán 20 fős tömeg jelent meg hangoskodva, kiabálva, akik elállták a rendőrkapitányság kijáratát. A fegyveres biztonsági őr újból kiment a kapuhoz és felszólította őket, hogy fejezzék be ezt a viselkedést, álljanak hátrébb a bejáratától, ne akadályozzák az épületbe való bejutást. Ezt követően a tömeg kb. 40 főre növekedett, kik a kapitányság előtt folyamatosan hangoskodtak, kiabáltak, megkérdőjelezték az előállítások jogszerűségét.

14 óra 50 perckor a tömeg már ordított, fenyegetőzött, a több személy rázta a kerítést, próbálta kinyitni a kaput és azt ordította, hogy „engedjétek be, szabadítsuk ki őket”, „meg lesztek ölve mocskos rendőrök”, „felrobbantjuk a rendőrséget veletek együtt”. Ekkor M. K. r. zászlós a kapitányság épületéből, G. R. r. zászlós, H. G. r. törzsőrmester, B. Á. r. törzsőrmester, M. A. r. törzsőrmester és K. G. r. őrmester az udvaron parkoló szolgálati gépjárművektől odamentek a 20 méterre lévő kerítéshez. Többször is felszólították a személyeket, hogy nyugodjanak meg, jogellenes cselekményeiket hagyják abba, különben elő lesznek állítva a kapitányságra. Ekkor a tömeg közvetlenül a kapitányság kerítésénél helyezkedett el, és a felszólítással mit sem törődve tovább üvöltött és fenyegetőzött. Annyira agresszíven viselkedtek, hogy a kerítéshez préselődtek, majdnem benyomva azt, egyre jobban hergelve egymást.

A kerítés mellől V. L-né ordította, hogy „szabadítsuk ki őket”, „megdöglötök mind”, majd leköpeve a tőle 1-2 méterre álló B. Á-t. A panaszos szintén ugyanezeket ordította, majd az időközben odaérkező B. P. r. zászlósra mutatva megfenyegette, hogy „meg fogsz dögleni”, és leköpte a r. zászlóst, aki 3-4 méterre állt tőle.

A tömegben több személy is agresszív, kifejezetten ellenséges magatartást tanúsított, a jogellenes cselekményeket nem hagyta abba, ezért M. G. r. alezredes utasítást adott a főbb hangadók (V. L-né és a panaszos) kiemelésére, előállítására és megjelölte őket ruházat

alapján. Ezt követően a megjelölt személyek a kerítést elengedve futásnak eredtek. Az intézkedést megkezdő rendőrök a kapuban álló tömegben keresztül a megjelölt személyek után rohantak. A panaszoszt az út túlsó oldalán kb. 25-30 méter futás után érték utol, amikor ő sokadik felszólításra az utána futó rendőrök közelségét hallva megállt és megfordult. Ekkor két személy lépett H. G. r. törzsőrmester és a panaszos közé, hogy megakadályozzák az intézkedést. A panaszos ezt kihasználva, amikor H. G. r. törzsőrmester feléje közeledett, hogy megbilincselje jobb őt, jobb kezével egy alkalommal a törzsőrmestert arcon ütötte. Az ütés a rendőr orrnyergét találta el. Ekkor H. G. r. törzsőrmester lábsöprést alkalmazott, aminek következtében a panaszos háton fekvő testhelyzetbe került a járdára. H. G. r. törzsőrmester segítségére siető M. Á. r. törzsőrmestert a panaszos hanyatt fekvő a jobb kezével a bal arcán fültövön vágta, majd jobb karjával ismét meg akarta ütni a felé hajló H. G. r. törzsőrmestert, aki elhajolt és a panaszosnak csak a körme érte a törzsőrmester homlokát, ami egy karmolást eredményezett. A panaszos megbilincselését a tömeg több tagja is próbálta megakadályozni, őket B. P., N. Sz., K. G., valamint D. Á. r. törzsőrmester és I. G. r. őrmester tartotta távol. Az intézkedést megakadályozni kívánó tömeg 15-20 főből állhatott, akik körbevették az intézkedőket. Az ott lévők B. P. r. zászlós – aki az intézkedést megakadályozni kívánókat tartotta távol – karját több alkalommal megragadták és egy alkalommal ismeretlen személy hátulról meglökte, ezért B. P. r. zászlós a lökés következtében a vizes talajon megcsúszott és féltérdre esett, amitől a kézfejen és a térdén háthorzsolásos sérüléseket szenvedett. H. G. r. törzsőrmester és M. Á. r. törzsőrmester testi kényszer alkalmazásával a panaszoszt a földre vitték, az intézkedést befejezték, és az ordibáló tömegben keresztül a kapitányságra előállították.

Eközben G. R. r. zászlós és B. Á. r. törzsőrmester megkísérelték V. L.-né előállítását. G. R. r. zászlós közölte vele, hogy elő fogják állítani, de a tömeg másik része körülbelül 15-20 fő körbevette őket. A tömegből el kezdtek lökdösní őket, majd V. L.-né elhúzták körülbelül 3-4 méter távolságba, így vele szemben a tényleges testi kényszert és bilincselést azonnal nem lehetett megkezdeni. B. Á. r. törzsőrmester a kollégái és a saját testi épségének megóvása érdekében a kifejezetten agresszíven támadó ismeretlen személyekkel szemben gázsprayt alkalmazott. Ez körülbelül 10 személyt érintett, akik karnyújtásnyira álltak B. Á. r. törzsőrmestertől. A spray hatására a tömeg szétszéledt, majd tőle 2,5 - 3 méter távolságra újból támadólag fellépő körülbelül 6 fővel szemben alkalmaztak sprayt.

V. F. „engedjétek el, szabadítsuk ki” felszólítással támadólag megindult az előállítást végző rendőrök felé és közben meglökte és B. Á. r. törzsőrmestert. Őt G. R. r. zászlós felszólította, hogy álljon meg, mert elő fogják állítani. Ezt követően G. R. r. zászlós és B. Á. r. törzsőrmester testi kényszer alkalmazásával a karját megfogva a földre akarták vinni V. F-t, aki ellenszegült, ezért ők a földre estek. G. R. r. zászlós, miközben a testi kényszert alkalmazta, a B. Á. r. törzsőrmestert leköpő V. L.-né G. R. r. zászlóst hátulról megragadta és ordibálva rángatni kezdte. Ezt követően V. L.-né B. P. r. zászlós Cs. T. r. zászlós testi kényszer alkalmazásával földre vitték, és kezeit hátrabilincseltek.

A fent nevezett személyek a rendőri intézkedésnek aktívan ellenálltak, kifejezetten agresszívan és támadólag léptek fel, a bilincselés közben nem működtek együtt, végig ki akarták vonni magukat az intézkedés alól, ezért a H. városi Rendőrkapitányságra állították elő őket, és ruházatukat átvizsgálták.

A jelentés ezt követően beszámol a 15 óra 10 perckor kezdődő újabb eseményekről, azonban az ezt követő történések ismertetésétől a Testület ehelyütt eltekint, mert jelen panaszügy szempontjából nem bírnak relevanciával.

A jelentés végezetül rögzíti, hogy az egyes előállításokról külön jelentések készültek.

2) Megküldték I. G. r. őrmester által, 2012. november 22-én készített jelentését, amelyben a panaszossal kapcsolatban alábbiak olvashatók.

Az intézkedés napján 14 óra 50 perckor azt észlelte a r. őrmester, hogy a kapitányság épülete előtt csoportosulás alakult ki a délelőtti intézkedés sorozat miatt, mely során több ember előállításra került. A tömeg már 30-40 főre duzzadt és hangosan ordibálva szitkozódtak, rázták a rendőrség zárt kapuját, kerítését és befelé köpdöstek. Az artikulálatlan ordításból tisztán kivehető volt a „szabadítsuk őket ki”, „megdöglötök” és „meg lesztek b***va” kifejezések gyakori használata. A fenyegetőzések a r. őrmester emlékezete szerint a hazafelé készülő Akció Alosztály tagjainak szóltak. A kapu rázása és rugdosása elég nagy hanggal járt, alkalmas volt arra, hogy riadalmat keltsen. Az egyik kolléganő kiment a tömeghez (M. K. r. zászlós), hogy csitítsa őket, próbálta őket jobb belátásra bírni, azonban nem járt eredménnyel. A r. őrmester kollégáival ekkor már az épület előterében tartózkodott, mert tartani lehetett attól, hogy a felajzott és agresszív tömeg megtámadja a kapuhoz kikerkező kollégát.

A tömegben tartózkodók közt jelen volt V.L.-né, a panaszos édesanyja és V.F., a panaszos másik testvére is. A panaszos sötét színű pulóvert viselt és azt kiabálta, hogy bántották a testvérét, ezért neki már minden mindegy, nem érdekli semmi, illetve egyéb szidalmakat. S. ekkor még tartózkodott a tömegben, a jelentést író r. őrmester ekkor a tömeg azon részét tartotta szemmel, ahol a panaszos és V. F. hangoskodott, szinte őrijongtek. Az egyik akció alosztályos kolléga jelezte, hogy leköpték, ezért a kerítésnél álló parancsnok utasítást adott az érintett személy előállítására. A kapun kilépő kollégákat a tömeg gyűrűje körbezárta, meg akarták akadályozni, hogy a panaszost kiemeljék, illetve a panaszos oly módon próbálta magát kivonni az intézkedés alól, hogy feljűk csapott. A helyzetet egyértelműen veszélyesnek ítélték meg a kerítésen belül tartózkodó rendőrök, ezért ők is kiléptek az utcára, hogy az intézkedést biztosítsák és a tömeg támadását megakadályozzák. A panaszost (már a földön) próbálták megbilincselni a kollégák, azonban a teste megfeszült, ellenállt, nem hagyta magát megbilincselni. A tömegben több nő is tartózkodott az Akció Alosztály tagjai közelében, és folyamatosan kiabáltak („engedd már el”), a kommandósok ruházatát is rángatták. A tömeg egyértelműen támadóan lépett fel a rendőrökkel szemben. Előállításra került a panaszossal egy időben a rendőri felszólításoknak eleget nem tevő és támadóan fellépő V. L.-né és fia, V. F., aki próbálta akadályozni édesanyja előállítását. A kollégák a tömeg megfékezésére rendszeresített paprika spray-t használtak, mint kényszerítő eszközt, melynek hatására a tömeg nagy része a támadó magatartást abbahagyta és elhagyta a területet.

A történetet követően egy ideig nyugalom volt az utcán, majd 15 óra körül a tömeg újra gyülekezni kezdett, azonban az ezt követően bekövetkezett események ismertetésétől a Testület ehelyütt eltekint, mert jelen panaszügy szempontjából nem bírnak relevanciával.

3) Az illetékes rendőri szerv megküldte M.Á. r. törzsőrmester, H.G. r. főtörzsőrmester és N. Sz. r. törzsőrmester az intézkedés napján kelt, az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentését.

Az intézkedő rendőrök 2012. november 22-én 14 óra 50 perckor vonták intézkedés alá a panaszost, és annak keretében az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, valamint 33. § 1) bekezdés a) pontja alapján – mint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt – elfogták. Az intézkedésre az Rtv. 39. § (1) bekezdésének b) pontja alapján (gyanúsított elfogása és előállítása céljából) magánlakásban került sor. Az intézkedés

során az Rtv. 47. § alapján testi kényszer, a 48. § b) pontja alapján támadás megakadályozása, c) pontja alapján szökés megakadályozása, d) pontja alapján az ellenszegülés megtörése érdekében bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztették a panaszost.

A jelentés rögzíti, hogy a panaszossal szemben a személyes szabadságot korlátozó intézkedés és a kényszerítő eszköz használata azért vált szükségessé, mert a panaszost garázdaság és hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény elkövetésén tetten érték. A panaszost a többszöri felszólításnak nem engedelmeskedett, vele szemben lábsöpítés alkalmaztak, mely során háton fekvő helyzetbe került, mindkét kezét próbálta erősen magához szorítani, hogy a bilincselést megakadályozza és további felszólítások ellenére se volt hajlandó hasra feküdni, ezért karjának megfeszítésével hasra kényszerítették. A panaszos karjait a rendőrök térdükkel rögzítették, majd kezeit hátra helyzetben bilincseltek. Mivel a panaszos az intézkedés során aktívan ellenállt, az alól próbálta magát kivonni, az intézkedés során könnyű sérüléseket szenvedett. A rendőrkapitányságra történő előállítás után a ruházat átvizsgálásról és orvosi vizsgálatáról gondoskodtak.

A bilincset a rendőrök 2012. november 22-én 14 óra 50 perctől 2012. november 23-án 2 óráig alkalmazták a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint kezek előre és hátra bilincselésével.

A rendőrök intézkedés során könnyű sérülések (jobb váll ficama, hámsérülések a tenyéren és orron) keletkeztek a panaszoson, ezért az orvosi ellátása iránt intézkedtek. A jelentés rögzíti, hogy a panaszos az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján hozzátartozójának, képviselőjének kiértékelését nem kérte. A kényszerítő eszköz, illetve intézkedés alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett.

A jelentés rögzíti, hogy a panaszos a védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 15 órakor megtörtént, valamint az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató kiadásra került, illetve az előállítás idejéről szóló igazolás részére nem került kiadásra, mivel a panaszost őrizetbe vették.

A jelentés megjegyzi, hogy a panaszos további intézkedés végett 2012. november 23-án 2 órakor átadásra került a H. városi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályára.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a panaszossal szemben végrehajtott igazoltatás, ruházatának átvizsgálása, és elfogása, valamint a testi kényszer és a bilincs alkalmazása jogszerű és szakszerű volt. A parancsnok úgy ítélte meg továbbá, hogy az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

4) A panaszos által aláírt „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatvány alapján a panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást megkapta, az előállítás okáról, annak várható időtartalmáról a tájékoztatást szóban, a részére kiállított – az előállítás időtartalmáról szóló – igazolást átvette, azonban az előállító egységben történő elhelyezésével kapcsolatban az írásos tájékoztatást nem vette át. Az alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel és a kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban a panaszos úgy nyilatkozott, hogy panasszal

nem él. Az irat szerint a panaszos előállítása során élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, illetve a rendőri intézkedés során sérülése keletkezett, orvosi ellátásban részesült.

5) Az intézkedés napján a panaszos befogadáskor készített orvosi vélemény tanúsága szerint a panaszosnak külsérelmi nyomokkal rendelkezik, az orvosi vélemény szerint fogdában elhelyezhető és elkülönítése indokolt. Az orvosi nyilatkozat szerint a jobb váll rugalmasan rögzített, fájdalmas, illetve a jobb tenyéren felületes sérülés található.

6) A városi Kórház – Rendelőintézet Általános Traumatológiai Ambulanciáján 2012. november 22-én 19 óra 45 perckor kiállított lelet és 20 óra 8 perckor készített röntgen felvétel ismertetésétől a Testület eltekint, mivel azok tartalmát a korábbiakban a panasz-kiegészítés (I. rész 2. pontjában) során ismertette.

7) A 2012. november 23-án kelt, a panaszos őrizetbe vételét elrendelő határozat szerint a panaszost a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő köznyugalmat súlyosan megzavarva csoportosan elkövetett garázdaság büntettének megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőügyben a panaszos őrizetbe vételét rendelik el a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. évi törvény (a továbbiakban: Be.) 127. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Be. 126. § (2) bekezdésére.

A határozat szerint az őrizet kezdő időpontja 2012. november 22. nap 14 óra 50 perc, és a fogva tartás ideje legkésőbb 2012. november 25-én 14 órakor jár le. A határozat rögzíti, hogy a Be. 128. § (2) bekezdése értelmében a panaszos őrizetbe vételének elrendeléséről és a fogva tartás helyéről édesapját, id. V. L-t kell értesíteni, ami 2012. november 23-án 2 óra 40 perckor személyesen és szóban meg is történt. A határozat indokolása alapján a panaszos megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2012. november 22-én 14 óra 30 perc és 15 óra 15 perc közötti időben társaival a H. városi Rendőrkapitányság épületével szemközti járdaszakaszon agresszíven, fenyegetően (ordítottak, emberöléssel fenyegetöztek), a köznyugalmat súlyosan megzavarva léptek fel. A panaszos ezen cselekménye alkalmas a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportos garázdaság büntettének az elkövetésére. A határozat szerint panaszos szabadlábon hagyása esetén fennáll az elrejtőzés és a szökés veszélye, valamint fennáll annak veszélye, hogy az eljárást a tanúk befolyásolásával megghiúsítaná, illetve megnehezítené, mindezekre figyelemmel a panaszos őrizetbe vételének elrendeléséről határoztak.

A határozatot 2012. november 23-én 2 óra 22 perckor hirdették ki, amit a panaszos aláírta, és a határozat ellen panasszal nem élt.

8) M. Á. r. törzsőrmester 2012. november 24-én terjesztette elő a panaszossal szemben magánindítványát a sérelmére elkövetett könnyű testi sértés miatt.

9) D. Á. r. törzsőrmester 2012. november 27-én készített jelentésében az alábbiakat rögzítette.

D. Á. r. törzsőrmester 2012. november 22-én szolgálata teljesítése során 14 óra 40 perc és 15 óra 40 perc között az irodája ablakából arra lett figyelmes, hogy a kapitányság épülete előtt, a bejárati kapunál nagy hangzavar van, a kint álló személyek szidalmazták rendőr kollégáit, akik a bejárati kapu felé megindultak, ezért ő is lerohant a bejárati kapuhoz, tartva az objektum megtámadásától.

Amikor a törzsőrmester leért az irodájából, egy fehér kabátos személy leköpte egyik kollégáját, és bokszoló állásba kiabálta nekik, hogy „engem verjetelek le”. A rendőrök többször felszólították, hogy hagyja abba a tevékenységét, de nem tette. Ezt a személyt a rendőrök elfogták, megbilincseltek, ekkor a garázsok irányából egy másik hangadó futott a megbilincselte személy, illetve a rendőrök felé. Ekkor a törzsőrmester kollégáival a másik hangadó felé futottak, és a hozzá közelebb lévő rendőrök a földre vitték. A törzsőrmester a bilincselésnél segédkezett, a személy bal kezét a tanult fogásokkal bilincselhető helyzetbe tette, azonban magát a bilincselést már másik rendőr hajtotta végre. Ezt követően azt a személyt a kapitányság épületébe előállították.

10) A Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatósága 2012. december 1-jén kelt levelében arról tájékoztatta az E. városi Nyomozó Ügyészséget, hogy a H. városi Rendőrkapitányság objektumvédelmét ellátó kamerarendszer rögzítést nem végez, csak élőképen közvetíti a szolgálatirányító parancsnok részére a kamera által rögzítetteket, így a 2012. november 22-ei eseményekkel kapcsolatban nem készült felvétel. A H. Önkormányzat által működtetett térfigyelő kamerarendszer H. városi Rendőrkapitánysághoz legközelebbi eső helyszíneire (H. út, D. tér) telepített kamerák „látási körzetébe” nem tartozik egyik esemény helyszíne sem, így ezen kamera rendszerekből sem volt mód felvételek beszerzésére.

11) A rendőrség megküldte a 2012. december 3-án P. G. r. alezredes által készített értékelő jelentést a hivatalos személy elleni erőszak parancsnoki kivizsgálásról.

A rendkívüli esemény parancsnoki kivizsgálása megtörtént, mely során a jogszerűség, szakszerűség, szükségesség és arányosság tekintetében P. G. r. alezredes az alábbiakat állapította meg.

A H. városi Rendőrkapitányság a 1015/2012.bü. számú ügyben büntetőeljárást folytat ismeretlen tette ellen a Btk. 283/B. § b) pontjába ütköző és aszerint minősülő visszaélés új pszichoaktív anyaggal büntett elkövetése miatt, mivel megalapozott gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy H. város területén ismeretlen személyek kábítószer kereskedelmet folytatnak.

A nyomozás során beszerzett adatok alapján 2012. november 22-én 8 órától összehangolt akció került végrehajtásra a H. városi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya és a Felderítő Alosztálya, valamint a Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztálya és Akció Alosztálya bevonásával.

A rendőri intézkedés során 12 főt, többek között V. F-t állították elő. Az előállított személyek mindegyikénél MultiScreen gyorsteszt került alkalmazásra, melyek közül két személynél a teszt negatív eredményt mutatott, a többiek tekintetében a vizeletminta szakértői vizsgálata vált szükségessé. Az előállításokat követően a lakásban helyszíni szemle került lefolytatásra, melynek során feltehetően kábítószer tartalmú anyagok, valamint egyéb anyagmaradványok és számítástechnikai eszközök kerültek lefoglalásra. A WC kagylóban lévő műanyag zacskók szintén lefoglalásra kerültek. Ez egyikben növényi származékok voltak, a másikban alufóliából készített csomagok.

A jelentést ezt követően időrendi sorrendben ismerteti az egyes eseményeket, amely leírás megegyezik az Akció Alosztály tagjainak 2012. november 22-ei jelentésével, ezért az ismertetésüktől a Testület ehelyütt eltekint.

A fogatosított rendőri intézkedéseket követően a megbomlott közrend helyreállt. Mind a rendőrök, mind az előállított személyek orvosi vizsgálatára a helyi kórház Általános Traumatológiai Ambulanciáján került sor, ahol a vizsgálatokat H. orvos és Sz. asszisztens végezte el. Az Alosztály tagjai által elszenvedett sérülések fényképen dokumentálva lettek.

A jelentés szerint a panaszos 2012. november 22-én 14 óra 50 perckor H. G. r. főtörzsőrmester, valamint M. Á. r. törzsőrmester sérelmére a H. városi Rendőrkapitányság épülete előtt hivatalos személy elleni erőszakot követett el. A hivatalos személy elleni erőszakkal kapcsolatban a helyszíni intézkedéseket fogatosító E. városi Nyomozó Ügyészség tanúként hallgatta ki H.G. r. főtörzsőrmestert, aki tanúvallomásaiban úgy nyilatkozott, hogy előjárójának utasítására a rendőrkapitányság dolgozói kinyitották a kaput és megkezdték a hangadó személyek kiemelését, kétsoros vonalba osztódva párosával közelítették meg őket. A r. főtörzsőrmester M. Á. r. törzsőrmesterrel volt párban, együtt próbálták a járdán tartózkodó hangadó panaszost intézkedés alá vonni és igazoltatni, aki azonban nem tett eleget a rendőrök felszólításának és a kapitányság bejáratával szemben lévő utca irányába kezdett futni. Az ismételt felszólítás után a panaszos megállt, megfordult és hátrálni kezdett, ez idő alatt két személy került a r. főtörzsőrmester és a panaszos közé, és ahogy próbáltak a panaszoshoz közelebb érni, a panaszos ezt kihasználva ökölrel ornyergyen ütötte a r. főtörzsőrmestert. A két személy támadólag nem léptek fel, csak mintegy a testükkel védték a panaszost. A rendőröknek a két személyt sikerült eltolniuk maguktól, így lábsöprést alkalmaztak a panaszossal szemben, aki a hátára esett. A r. főtörzsőrmester csuklófeszítést próbált alkalmazni a panaszossal szemben, aki mindkét kezét és öklét szorosan magához húzta, nem volt együttműködő továbbra sem, ezért M. Á. r. törzsőrmester a segítségére sietett, a panaszos jobb karját próbálta megragadni. A panaszos ekkor tenyérrel fültövön ütötte a r. törzsőrmestert, majd amikor újra ütni próbált ezzel a mozdulatával felsértette a r. főtörzsőrmester ornyergét és homlokát.

M. Á. r. törzsőrmester vallomásaiban megerősítette a H. G. r. főtörzsőrmester által elmondottakat azonban elmondta, hogy a H. G. r. főtörzsőrmester elleni ütéset nem látta, csak azt, hogy a panaszos megemelte a kezét. Az eljáró ügyész kérdésére a r. törzsőrmester elmondta, hogy az ütések célzottak voltak.

A jelentés rögzíti az ügyben tett intézkedéseket:

- E. városi Nyomozó Ügyészség értesítése;
- megyei Főügyészség megbízott vezetője a nyomozati cselekmények végrehajtása érdekében nyomozó ügyész csoport megalakítására intézkedett, akik a helyszínen tartózkodó E. városi Nyomozó Ügyészség vezetőjének közvetlen utasítása alapján elvégezték a helyszínnel, a tanúk kihallgatásával, valamint a gyanúsított kihallgatásával kapcsolatos, részben halaszthatatlan nyomozati cselekményeket;
- E. városi Nyomozó Ügyészség Nyomozást rendelt el a Btk. 229. § (1) bekezdésébe ütköző és (8) bekezdés szerint minősülő és büntetendő hivatalos személy elleni erőszak büntett miatt;
- H. G. r. főtörzsőrmesterrel, valamint M. Á. r. törzsőrmesterrel szemben alkoholszondás ellenőrzés, mely negatív eredményt mutatott;
- az intézkedő rendőrök részletes jelentést készítettek;
- a rendőri intézkedések alkalmával H. G. r. törzsőrmester (orr duzzanat, homlokán karmolási nyom, hámsérülés), B. P. r. zászlós (térd és kézfej hámhörzsolása), M. Á. r. törzsőrmester (fej bal oldal duzzanat), K. G. r. őrmester (balkar hámhörzsolása, duzzanata) nyolc napon belül gyógyuló könnyű sérülést szenvedtek, ezért orvosi ellátásban részesültek;

- az előállított személyek orvosi vizsgálata az ügyész jelenlétében megtörtént, amely során megállapítást nyert, hogy a panaszos 8 napon belül gyógyuló vállficamot, csukló és kéz sérülést, valamint felületi fejsérülést szenvedett;
- illetékes Megyei Rendőr-főkapitányság Központi Ügyeletének jelentéstétel az ORFK Vezetőjének 53/2010. utasítás alapján;
- jelentéstétel az ORFK vezetője Dr. H. J. r. altábornagy részére;
- nyomozás elrendelése a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdése szerint minősülő a köznyugalmat súlyosan megzavarva, csoportosan elkövetett garázdaság megalapozott gyanúja miatt;
- a helyi roma nemzetiségi önkormányzat képviselőjével, valamint V. L-lel történő helyszíni egyeztetés, melyet C. L. r. ezredes megyei rendőrkapitány, illetve dr. Sz. Z. r. alezredes megbízott rendészeti igazgató folytatott;
- a város köznyugalmának biztosítása érdekében a Készenléti rendőrség megerősítő erőinek igénylése;
- intézkedés a panaszos és társai a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdése a) pontja szerint minősülő csoportos garázdaság büntette alapos gyanúja miatti kihallgatásukra és őrizetbe vételükre. A panaszost a F. Városi Bíróság 2012. november 25-én tartott tárgyalásán a Btk. 229.§(1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak büntettének megalapozott gyanúja miatt helyeztek előzetes letartóztatásba, míg társainak előzetes letartóztatását az E. városi Bíróság 2012. november 24-én 14 órakor tartott tárgyalásán rendelte el;
- a rendőrkapitányság objektumvédelmét segítő kamerarendszer megtekintése, melynek során megállapítást nyert, hogy az releváns információt nem tartalmaz, mert a kamerarendszer nem végez rögzítést, csak közvetíti a képernyőre a kamera által észlelteket.

A jelentés rögzíti, hogy az előállított személyek orvosi vizsgálata az ügyész jelenlétében megtörtént, amely során megállapítást nyert, hogy a panaszos 8 napon belül gyógyuló vállficamot, csuklósérülést, kézsérülést, valamint felületi fejsérülést szenvedett.

A parancsnoki kivizsgálás az intézkedések jog- és szakszerűségére vonatkozóan az alábbi megállapításokat tette.

Az intézkedést lefolytató rendőrök az intézkedést az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján jogszerűen, valamint a Szolgálati Szabályzat 4. § (3) bekezdése értelmében intézkedési kötelezettség fennállása alapján kezdték meg.

Az intézkedés alá vonni kívánt személyekkel szemben az előzetes közlések az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján nem történt meg, mivel azok a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztették volna.

Az intézkedő rendőrök jogszerűen kívánták igazoltatni a panaszost, aki az intézkedés megkezdése előtt elszaladt.

Az intézkedést lefolytatók jogszerűen alkalmazták az ellenszegülés megtörése érdekében az Rtv. 47. §-ban szabályozott testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítés (testi kényszer), az Rtv. 48. §-ában szabályozott bilincset, illetve az Rtv. 49. §-ában szabályozott vegyi eszközt.

Az előállított személyek ruházatát az Rtv. 31. § alapján jogszerűen vizsgálták át. Az intézkedés során, többek között a panaszos elfogására az Rtv. 31. § a) pontja alapján jogszerűen került sor.

Az intézkedés során a panaszos – más személyek mellett történő – elfogására jogszerűen került sor.

A lefolytatott rendőri intézkedés során betartották a fokozatosság és az arányosság követelményét, tekintettel a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdésére és az Rtv. 15. § (1) bekezdésére.

A kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy az Rtv. alapján az egyes személyekkel szemben foganatosított rendőri kényszer és személyi szabadságot korlátozó intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak. Az intézkedéseket foganatosító rendőrök a szakma szabályai szerint jártak el. Hivatalos eljárásban történő bántalmazásra – a rendelkezésre álló adatok alapján – adat nem merült fel.

12) Dr. Sz. Z. r. alezredes 2013 február 20-án kelt tájékoztatója a fentiekhez képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

Az intézkedés alá vonni kívánt személyekkel szemben az előzetes közlések, felszólítások nem, illetve részben történtek meg, mivel azok a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztették volna, azonban az intézkedést lefolytatók rendőri kiléte a kerítésen keresztül történő többszöri felszólítások miatt nyilvánvaló volt. A személyes szabadság korlátozásáról szóló jelentések alapján az előállítást követően annak okáról való utólagos tájékoztatás megtörtént.

A panaszosi állítás szerint az intézkedés során a rendőrök részéről tett kijelentések – „dolgozni kéne, nem bűnözni”, „kussoljál, vagy téged is beviszünk”, „maradj csöndben, mert te is mész be” – elhangzását a rendelkezésre álló írásos dokumentumok nem tartalmazzák.

A rendelkezésre álló írásos dokumentációk alapján a panaszos és társai előállító helyiségben nem voltak elhelyezve, így a személyes szabadság korlátozásáról szóló jelentésekben foglaltak szerint a jogokról és kötelezettségekről szóló írásos tájékoztatót sem vették át. A panaszos őrizetbe vételéről kiállított határozat tartalmazza a hozzátartozó személyek kiértesítésének megtörténtét.

A Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztálya előtt a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett garázdaság megalapozott gyanúja miatt indult eljárás a panaszos társai ellen. Az E. városi Nyomozó Ügyészség fentiekben túl eljárást folytat az intézkedő rendőrök sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak megalapozott gyanúja miatt.

A tájékoztató rögzíti, hogy a Testület megkeresésében megfogalmazott kérdésekre az átíráshoz mellékelt rendőri jelentéseken túlmenően nem áll adat rendelkezésre.

A tájékoztatóhoz csatolták az intézkedésben részt vevő rendőrök névsorát, szolgálati helyét, beosztását, a jelvénytisztságot megjelölésével.

13) Az illetékes rendőri szerv megküldte 2012. november 22-én foganatosított intézkedés sorozatról készült videofelvételeket.

A megküldött felvételek közül egy rögzíti a H. városi Rendőrkapitányság előtt lezajlott eseményeket, míg a többi felvételen H. város területén folytatott kábítószer kereskedelem felderítését szolgáló, 2012. november 22-én a délelőtti órákban végrehajtott rendőri akció látható. Mivel kábítószer kereskedelem felderítésével összefüggésben készített felvételek nem bírnak jelentőséggel a panaszügy megítélése szempontjából, illetve a rendőrkapitányság épülete előtt zajlott történéseget rögzíti felvételen a panaszos csak futólag jelenik meg (2 perc 11 másodpercnél), ahogy elevezetik, ezért a felvétel további ismertetésétől a Testület eltekint.

A Testület megjegyzi, hogy a rendőrség által megküldött, a rendőrkapitányság előtt lezajlott eseményeket rögzíti felvétel a jogi képviselő által hivatkozott, a youtube videomegosztón elérhető felvétellel azonos.

14) Megküldésre kerültek egyéb dokumentumok (az intézkedő rendőrök orvosi vizsgálatáról készült leletek, és a rendőrségi intézkedéssel szemben panasszal élő más személyekre vonatkozó iratok), amelyek a fentiekhez képest nem tartalmaznak új információt, vagy nem relevánsak a panaszügy megítélése szempontjából, ezért ismertetésüktől a Testület eltekint.

III.

1) A Testületnek először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszt az arra jogosult személy terjesztette-e elő.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az Rtv. imént idézett 92. §-ának (1) bekezdése alapján panasz előterjesztésére az a személy jogosult, akinek alapvető jogai az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során sérültek. A panaszbeadvány szerint a rendőrök a kerítés mögött álló más személyekkel szemben is foganatosítottak intézkedést, valamint gázspray-vel lefújtak több embert – akik éppen az utcán tartózkodtak, vagy a kiabálásra rohantak le a lakásaikból – , illetve az intézkedés alatt a helyszínen lévők cigány származására sértő kijelentéseket tettek. Tekintettel arra, hogy ezen személyekkel szemben foganatosított intézkedés, illetve alkalmazott vegyi

eszköz, valamint ezen személyeket érintő rendőri fellépés a panaszos alapvető jogát nem érintette, a Testület a panaszbeadvány ezen részére vonatkozóan nem folytatta le a vizsgálatát.

A panaszbeadvány ezen személyekre vonatkozó részei tekintetében tehát a Testület megállapította, hogy a beadványt nem a jogosult terjesztette elő.

A panaszbeadvány szerint – V. F. és V. L.-né előállításának helyszínén – cigány származásukra sértő kijelentésekkel, valamint a „dolgozni kéne, nem bűnözni”, „kussoljál, vagy téged is beviszünk”, „maradj csöndben, mert te is mész be” felkiáltásokkal éltek a rendőrök. A videofelvételek megtekintése után egyértelműen kijelenthető, hogy a kifogásolt kijelentések csak a panaszos előállítását követően, később hangzottak el, ezért azok nem okozhattak alapjogi sérelmet, mivel a panaszos nem volt jelen a kijelentések elhangzásakor, így a Testület a rendőrök által használt hangnem tekintetében a panaszos esetében nem folytatta le a vizsgálatát.

Megjegyzni a Testület, hogy V. L., V.L.né, R. A-t, és V. F-t érintő rendőri fellépést külön panasz eljárásban vizsgálja.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület a panaszos előállításának jogszerűségével kapcsolatban az alábbi megállapításokat tette.

A beadvány szerint 2012. november 22. napján a rendőrség 12 főt –köztük a panaszos testvérét, V. F-t – állított elő kábítószerrel való visszaélés bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indult büntetőeljárással összefüggésben. Az előállított személyek hozzátartozói –többek között a panaszos is –gyülekeztek a H. városi Rendőrkapitányság épülete előtti utcán, egyrészt információk szerzésének céljával azt illetően, hogy mi okból állították elő rokonaikat, másrészt arra várva, hogy az előállított személyek kihallgatásuk után távozhassanak a rendőrségről. Úgy tűnt, hogy V. F. szabadon távozhat, azonban a rendőrkapitányságról távoztában két nyomozó az udvarról visszahívta őt az épületbe. Nagyjából 20-25 perc múlva ismét kiengedték V. F-t, a rokonai ekkor vették észre, hogy sérüléseket szenvedett. Ezután V. F. rokonai, köztük a panaszos is, el kezdték kiabálni, hogy „miért kellett V. F-t megverni”, „felvetetjük a látellelet”, illetve „fel lesztek jelentve” mondatokat. A panaszos a rendőri intézkedést közvetlenül megelőzően a kapu előtt állt és néha odakiabált a rendőröknek a testvére megverése miatt, illetve egy alkalommal a földre köpött.

Az intézkedés napján kelt, az akciócsoporthoz tagjai által készített jelentés szerint a panaszos folyamatosan ordibálva biztatta a helyszínen tartózkodó többi személyt, hogy ne hagyják V. L. előállítását, szabadítsák ki. A panaszost ekkor rendőri intézkedés alá akarták vonni, felszólították azonban a rendőri felszólításoknak nem tett eleget, szitkozódott és kiabált, majd elfutott, becsapva maga mögött a lépcsőház bejárati ajtaját.

I. G. r. őrmester jelentése is arról számol be, hogy 15 óra körül újból elkezdett a tömeg gyülekezni, újra indult a hangoskodás, a kiabálás, rendzavarás, a kerítés és a kapu rázása, rugdosása. Ekkor jelen volt már V. L. is, aki egyfolytában fenyegetőzött és kiabált, azt állítva, hogy agyon verték a fiát. V. L. viselkedése miatt őt a Bevetési Osztály tagjai intézkedés alá vonták, és az intézkedés során a panaszos támadólag lépett fel és provokálta a rendőröket („gyertek, ha mertek!”), többször felszólította a házban tartózkodókat, hogy jöjjenek ki és szabadítsák ki V. L.-t. A rendőri felszólításoknak a panaszos nem engedelmeskedett és fölszaladt az egyik lakásba, onnan állították elő.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján – mint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt – előállították elő. A jelentés rögzíti, hogy a panaszossal szemben a személyes szabadságot korlátozó intézkedés és a kényszerítő eszköz használata azért vált szükségessé, mert a panaszost garázdaság, és hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény elkövetésén tetten érték.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 4. § (3) bekezdése értelmében „a rendőr meghatározott szolgálati feladat végrehajtása során észlelt vagy tudomására jutott kisebb súlyú jogsértő cselekmény esetén a meghatározott szolgálati feladatának teljesítését folytatja, azonban a szolgálati előjárónak történő jelentéssel vagy a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv ügyeletének értesítésével köteles intézkedést kezdeményezni. A rendőr az életet, testi épséget és a vagyónbiztonságot közvetlenül veszélyeztető magatartás észlelése esetén köteles intézkedni, azonban az alábbi feladatokat ellátó rendőr az intézkedés végrehajtása helyett intézkedés kezdeményezése érdekében jelentést tesz, ha a szolgálati feladat teljesítésének megszakítása

- a) Magyarország védett vezetői vagy kijelölt létesítményei tekintetében jelentkező személy- vagy objektumvédelmi szolgálati feladat végrehajtásának biztonságát vagy eredményességét,
- b) a terrorelhárítási feladatok végrehajtásának eredményességét,
- c) a rendőrség belső bűnmegelőzési és bünfelderítési tevékenységének eredményességét veszélyeztetné.”

Az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érték. A Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése a fenti rendelkezést azzal egészíti ki, hogy a rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi rendőri szervhez állítja elő. Ezen rendelkezések a rendőrnek nem biztosítanak mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges fokú gyanúja, és ha igen, úgy megvalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat

állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e.

Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos követett-e el bűncselekményt vagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének – a megalapozott gyanú szintjénél alacsonyabb fokú – gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható. Sem az Rtv., sem büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, ezért a Testület itt is a 265/2011. (IX. 14.) számú állásfoglalásában elvégzett fogalomértelmezést követi.

A Btk. 271. § (1) bekezdése alapján garázdaság bűncselekményét követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ugyanezen szakasz (3) bekezdés a) pontja értelmében a büntetés büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot csoportosan és a köznyugalmat súlyosan megzavarva követik el. A Btk. 229. § (1) szerint „Aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

Az Rtv. 13. §-a egyértelműen rögzíti, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes cselekményt, így például bűncselekményt megvalósító magatartást észlel, vagy ilyenről tájékoztatják. A rendőrségi iratok egyértelműen azt tartalmazzák, hogy a rendőrök a panaszossal szemben a rendőrkapitányság előtt tanúsított agresszív magatartása miatt kezdeményeztek intézkedést, mert a délelőtti (testvérét is érintő) előállításokkal kapcsolatban fejezte ki nemtetszését: hangoskodott, hergelte az ott tartózkodókat, szidalmakat kiabált („megdöglötök mind, szabadítsuk ki őket”) szinte őrjöngött, illetve az időközben odaérkező B. P. r. zászlósra mutatva megfenyegette, hogy „meg fogsz dögleni”, majd leköpte a r. zászlóst, aki 3-4 méterre állt tőle. A panaszos a vele szemben intézkedni kívánó rendőrök elől elszaladt, majd miután a rendőrök a földre vitték, feljüket több alkalommal célzott ütést intézett.

A Testület megítélése szerint a rendőrségi iratokban leírt panaszosi magatartás elegendő annak megállapításához, hogy a rendőrségnek a csoportosan elkövetett garázdaság, illetve hivatalos személy elleni erőszak büntettek megvalósulására vonatkozó helyzetértékelése ne minősüljön nyilvánvalóan megalapozatlannak, ezért a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben felmerült a jogellenes cselekmény elkövetésének az a minimális szintű gyanúja, amely rendőri intézkedést, a panaszos előállítását tette szükségessé.

Erre való tekintettel a Testület úgy ítélte meg, hogy a csoportosan elkövetett garázdaság, illetve hivatalos személy elleni erőszak büntett rendőri intézkedést szükségessé tevő fokú

gyanúja a kérdéses esetben fennállt. Figyelemmel arra, hogy a feltételezett jogellenes magatartást a panaszos a rendőrkapitányság épülete előtt, az intézkedő rendőrök szeme láttára, illetve azok sérelmére követte el, a Testület úgy ítélte meg, hogy a tettenérés feltételei is fennálltak. Mindezek alapján – tekintetbe véve, hogy tettenérés esetében az Rtv. nem ad lehetőséget a mérlegelésre – a Testület megállapította, hogy jogszerű volt a panaszos elfogása és előállítás, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való jogát nem érte sérelem.

A Testület megjegyzi, hogy a panaszost az előállítás időtartalmával kapcsolatban nem érte jogsérelem, tekintettel arra, hogy a panaszos őrizetbe vételét utóbb elrendelték, amelynek időtartalmába az előállítás beleszámít.

3) A jogi képviselő szerint a panaszost nem tájékoztatták az előállítás okáról, illetve kifogásolta, hogy annak időtartamáról a panaszos nem kapott igazolást.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése kimondja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A panaszos állításával ellentétben az elfogás végrehajtásáról készült jelentés és „Nyilatkozat” elnevezésű formanyomtatvány rögzíti, hogy a panaszost az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról tájékoztatták. A nyilatkozatot a panaszos aláírásával ellátta.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást –egyéb bizonyíték hiányában– nem tudta feloldani, úgy foglalt állást kifejtettekkel kapcsolatban, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogának sérelme nem megállapítható.

A panaszos elfogásáról készített jelentés rögzíti, hogy az előállítás időtartamáról készült igazolás nem került kiállításra, mivel a panaszos őrizetbe vételéről hoztak határozatot. A Testület osztja ezen rendőrségi álláspontot és megítélése szerint az előállítás időtartamáról kiállított igazolást pótolja panaszos őrizetbe vételét elrendelő határozat, mert az megjelöli az előállítás kezdő és befejező (őrizetbe vétel kihirdetésének) időpontját. A határozatot a panaszos 2013. november 23-án 2 óra 22 perckor átvette és aláírásával igazolta, hogy vele a határozatot szóban közölték, annak egy példányát átadták.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljárásához fűződő joga nem sérült.

4) A panaszossal szemben a rendőrök az intézkedés során kényszerítő eszközöket is alkalmaztak, amivel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A beadvány arról számol be, hogy a panaszos bilincselését megelőzően – melynek alkalmazására előzetesen nem figyelmeztették – a panaszost négyen a földre vitték, fejét egy virágágyásba nyomták, és az intézkedés során kifícamodott a jobb válla és egyéb, könnyebb sérülései is keletkeztek.

A megküldött rendőrségi iratok szerint a panaszos miután megfenyegette és leköpte az egyik rendőrt, kivonva magát az intézkedés alól elfutott, az utánuk szaladó rendőrök felé ütött többször is, ami miatt lábsőprést alkalmaztak vele szemben, miután továbbra is támadóan lépett fel a rendőrökkel szemben, próbálta őket megütni. A földre kerülő panaszos a

felszólítások ellenére sem volt hajlandó a hasára fordulni, ezért csuklófeszítést próbáltak végrehajtani, ami nem járt sikerrel, ezért karfeszítést alkalmaztak ennek érdekében. A panaszos karjait a rendőrök térdükkel rögzítették, majd hátra helyzetben megbilincseltek. I. G. r. őrmester jelentésében beszámol róla, hogy látta, ahogy a panaszos a földre kerül, próbálják bilincselni, azonban a panaszos teste ívbe feszült, ellenállt, nem hagyta magát bilincselni. Az intézkedés végrehajtását nehezítette, hogy a jelenlévő személyek próbálták megakadályozni a panaszos megbilincselését.

Az elfogásról készített jelentés szerint az intézkedő rendőrök többszöri felszólítást követően az Rtv. 47. § alapján testi kényszert, a 48. § b) pontja alapján támadás megakadályozása érdekében, c) pontja alapján szökés megakadályozása érdekében, valamint d) pontja alapján az ellenszegülés megtörése érdekében bilincset alkalmaztak az intézkedésük során, melyek alkalmazására figyelmeztették a panaszost. A jelentés rögzíti, hogy a panaszos ellenállása miatt könnyebb sérüléseket szenvedett a kényszerítő eszköz alkalmazása során.

a) A Testület elsőként a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincselés jogszerűségét látta indokoltan vizsgálni.

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Az Rtv. 47. § alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A bilincs alkalmazásának eseteit az Rtv. 48. §-a sorolja fel, amely szerint a rendőr a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére bilincset alkalmazhat. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi. Annak (4) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint továbbá a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer

útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, másrészt az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik, harmadrésről az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe vételével alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Testület a testi kényszer és a bilincs alkalmazás jogszerűségének megítélésakor annak tulajdonított alapvető jelentőséget, amely szerint a panaszos elszaladt a rendőrök elől, kivonva magát a rendőri intézkedés alól, majd ezt követően sem engedelmeskedett a rendőri felszólításnak, a megkezdett testi kényszernek is tevőlegesen ellenállt, sőt mi több, továbbra is támadó magatartást tanúsított.

Tekintettel arra, hogy a panaszos magatartása miatt az intézkedés eredményessége más, kisebb korlátozással járó módon nem volt biztosítható, **a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szemben a rendőrök indokoltan és jogszerűen alkalmaztak bilincset, és bilincselés végrehajtása érdekében testi kényszert, és emiatt nem állapította meg a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának megsértését.**

A Testület az egymásnak ellentmondó rendőri és panaszosi állítások okán nem tudta kétséget kizáróan megállapítani, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt elhangzott-e előzetes figyelmeztetés a rendőrök részéről, ezért arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme e tekintetben nem megállapítható.

b) A bilincselés alkalmazás módját illetően a rendelkezésre álló adatok alapján, a Testület a kezek hátra bilincselését – figyelemmel a jogszabályi rendelkezésekre – arányosnak értékelte. Ugyanis a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pontja alapján a kezek hátra bilincselése akkor is célszerű, ha a bilincselésére testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal

tartani lehet a szökéstől, márpedig a panaszos vonatkozásában ezen feltételek egyértelműen teljesültek, mivel elfutott a rendőrök elől, és a felszólításoknak nem engedelmeskedett.

Ezek alapján a Testület megállapította, hogy a kezek hátra bilincselésének jogszabályi feltételei fennálltak, ezért e vonatkozásban nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

c) A Testületnek ezt követően azt kellett vizsgálnia, hogy a panaszos sérülései keletkeztek-e rendőri bántalmazás következtében, vagy azok a jogszerű kényszerítő eszköz alkalmazásának tudhatóak be.

A beadvány a kényszerítő eszköz végrehajtásának módjáról úgy számol be, hogy a panaszost a földre vitték, a vállát kifecamították, fejét a virágágyásba nyomták.

A rendőrségi iratok a panaszos állításaival ellentétben tényként rögzítették, hogy panaszos aktívan ellenállt a rendőri intézkedésnek: miután elszaladt, a sokadik rendőri felszólítást követően megállt, megfordult és ököllel arcon ütötte H. G. r. főörzsőrmestert, aki lábsöprést alkalmazott vele szemben. Az intézkedés végrehajtását tovább nehezítette az a körülmény, hogy a földre kerülő panaszos megbilincselését a tömeg több tagja is akadályozta. H. G. a hanyatt fekvő panaszossal szemben csuklófeszítést próbált alkalmazni, de a panaszos továbbra sem működött együtt, mindkét kezét szorosan a testéhez szorította, hogy megakadályozza a bilincselését. A kollégája segítségére siető M. Á. r. törzsőrmester próbálta a panaszos jobb karját megfogni az intézkedés eredményes befejezése érdekében, azonban a panaszos megütötte őt bal oldalt a fültöve felett a tenyerével, majd újabb ütését próbált mérni, azonban az már cél tévesztett. Mivel a panaszos a felszólítások ellenére sem volt hajlandó hasra feküdni, ezért karját megfeszítve kényszerítették erre, karjait a térdükkel rögzítették, kezeit hátrabilincseltek.

Töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület eljárását kizárólag a panaszost esetlegesen ért alapjogsérelem feltárására tekintettel folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

A sérülés lehetőségével az Rtv. is számol, amelynek 17. § (1) bekezdése kimondja: a rendőrség a feladatának ellátása során – egyebek mellett – a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja, a (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. A Testület megítélése szerint ebből az következik, hogy amennyiben a kényszerítő eszköz használat jogszerű, és az okozott sérülések nem haladják meg az ilyenkor „szokásos” mértéket, akkor nem állapítható meg alapjogsértés, hanem csupán a testi épséghez való jog jogszerű korlátozása, ugyanakkor az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy

embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A rendőri iratok a fentiekben kifejtetteknek megfelelően cáfolták a panaszos bántalmazását, azonban maguk is beszámoltak róla, hogy az aktív ellenállás következtében a panaszosnak a kényszerítő eszköz alkalmazása közben könnyebb sérülése keletkezett, aminek orvosi ellátásáról gondoskodtak. A kórházi látogatás is alátámasztja ezt, mely szerint a panaszos jobb válla kificamodott az intézkedés során és felületes hámsérüléseket szenvedett el a homlokán, a térdén és tenyerén. A panaszos befogadáskor készített orvosi vélemény is rögzíti a panaszos külsérelmi nyomait, miszerint a panaszos válla kificamodott és jobb tenyere horzsolódott.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésre álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbjét nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért a Testület a panaszos és az érintett rendőrök nyilatkozatára, valamint a rendelkezésre álló felvételekre támaszkodhatott.

A Testület álláspontja szerint a kényszerítő eszköz végrehajtásának a módja (földre vitel) megfelelt a fentebb idézett Rtv. 15-16. §-ban meghatározott arányosság követelményének figyelemmel arra, hogy a panaszos korábbiakban elfutott a rendőrök elől, a felszólításoknak nem engedelmeskedett, a földre vitele után pedig a testi kényszernek tevőlegesen ellenállt, továbbra is támadóan lépett fel, így a rendőröknek térdeikkel kellett rögzíteni őt megbilincselése érdekében. Szükséges megjegyezni, hogy a panaszos tevőleges ellenállásával sérüléseihez maga is hozzájárulhatott azzal, hogy testét megfeszítette, nem hagyta magát megbilincselni. A bizonyítékok alapján elmondható, hogy a panaszos sérülései származhattak bántalmazásból, azonban a rendőrségi iratok alapján ezen sérülések a panaszos támadó magatartása és ellenszegülése miatt szükségessé vált kényszerítő eszköz-használatból is eredhettek.

Ilyen körülmények között a Testület felelősséggel csak annyit állapíthat meg, hogy a panaszos sérülései egyaránt keletkeztek a panaszossal szemben megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában alkalmazott kényszerítő eszköz használata miatt, és jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása, azaz bántalmazás eredményeként is. A Testület megítélése szerint ezért nem lehetett egyértelműen bizonyítani, hogy a panaszos sérülései jogszerűtlen rendőri fellépés miatt keletkeztek.

A jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása vonatkozásában ezért a Testület arra a meggyőződésre jutott, hogy a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelme a konkrét esetben nem megállapítható.

e) A rendőrségi iratok alapján a panaszossal szemben bilincset 2012. november 22-én 14 óra 50 perctől 2012. november 23-án 2 óráig alkalmaztak.

A beadvány szerint a panaszos kérésére idővel a kezeit előre helyzetben bilincselték, azonban aránytalanul hosszú ideig alkalmaztak bilincselést a panaszos előállítását követően.

A rendőrségi iratokból nem volt megállapítható, illetve a rendőrség a Testület kifejezett felvilágosítás kérése ellenére nem adott tájékoztatást arról, hogy mi indokolta a panaszos

megközelítőleg 11 órán át tartó bilincselését. **Ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazásának időtartama az arányosság követelményeinek nem felelt meg, az elérni kívánt célhoz a szükséges mértéket meghaladta, amely a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét valósította meg.**

5) A Testület a rendőrök szolgálati fellépés módjával kapcsolatban a következő megállapításokat teszi.

A panaszbeadvány szerint a rendőrök nem azonosították magukat, nem közölték az intézkedés okát és célját.

Dr. Sz. Z. r. alezredes arról tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszossal szemben az előzetes közlések az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján nem, illetve részben történtek meg, mivel azok a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztették volna, azonban az intézkedést lefolytatók rendőri kiléte a kerítésen keresztül történő többszöri felszólítások miatt nyilvánvaló volt.

P. G. r. alezredes értékelő jelentése szerint az intézkedés alá vonni kívánt személyekkel szemben az előzetes közlések az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján nem történt meg, mivel azok a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztették volna.

Az intézkedésről készített felvételen látható, hogy a rendőrök civil ruhát, illetve közülük néhányan police feliratú fekete mellényt viselnek. A felvételen hallhatóan nem azonosítják magukat, nem közlik az intézkedés okát és célját.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jobbiztonság elve.

A Testület figyelemmel a rendőrkapitányság előtt hangoskodó, rendezavaró tömegre és a rendőri utasítást meghallva elszaladó panaszosra, elfogadja a rendőrség azon álláspontját,

miszerint az intézkedés megkezdése előtt az Rtv. 20. § (2) bekezdése által megkívánt közlés teljesítése veszélyeztette az intézkedés eredményességét. Ebben az esetben a rendőröknek a foganatosított intézkedés befejezésekor kellett volna eleget tenniük a tájékoztatási kötelezettségüknek, ennek ellenére a rendőrség tájékoztatása alapján csak az volt megállapítható, hogy „az előzetes közlések az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján nem, illetve részben történtek meg”. A rendőrségi iratok arról nem szólnak, hogy a panaszos tájékoztatása az intézkedés befejezésekor megtörtént-e, és ha igen milyen tartalommal. Olyan esetekben, amikor a rendőrség a panaszos állítására vonatkozóan nem nyújt az adott kérdésben felvilágosítást, töretlen gyakorlata szerint a Testület elfogadja a panaszosi állítását a történések valós leírásaként. Ennek megfelelően a Testület az alapjogsértés vizsgálata során azon tényből indult ki, hogy a rendőrök nem közölték a panaszossal az intézkedés célját.

A Testületnek szükséges megjegyeznie, hogy mind az Rtv., mind pedig a Szolgálati Szabályzat a rendőr nevének és az azonosító számának szóbeli közlését minden egyéb feltétel meglététől függetlenül kötelezővé teszi, ezért minden más, a rendőr kilétére utaló körülményre való hivatkozást – jelen esetben azt, hogy az intézkedést lefolytatók rendőri kiléte a kerítésen keresztül történő többszöri felszólítások miatt nyilvánvaló volt – nem fogadható el a rendőrök igazolásaként.

Mindezek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrök igazolása és az intézkedés céljának közlése okán sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

6) A Testület ezt követően a panaszos orvosi vizsgálatának időpontjával kapcsolatos kifogását vizsgálta.

A jogi képviselő panasz-kiegészítésben úgy nyilatkozott, hogy a sérülései miatt a helyi kórházba szállították ugyan a panaszost, azonban csak este 9 óra táján.

A kórházban készült lelet alapján megállapítható, hogy a panaszos vizsgálatáról kiállított lelet időpontja 2012. november 22. 19 óra 45 perc, a röntgen vizsgálat ideje 20 óra 8 perc.

Az Rtv. 17. § (2) bekezdés alapján a rendőri intézkedés során a kényesítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A Testület szükségesnek tartotta annak vizsgálatát, hogy az intézkedő rendőrök jogszerűtlenül jártak-e el azzal, hogy a panaszost csak a megjelölt időpontban vitték orvosi vizsgálatra, e kérdés megválaszolásakor arra volt a Testület figyelemmel, hogy az orvosi vizsgálatok között eltelt időtartam, illetőleg a kapitányságon töltött időtartam a sérülés jellegére is figyelemmel okozott-e olyan késedelmet, amely veszélyeztette a panaszos testi épségét.

Arra vonatkozóan a rendőrségi iratokban nincsen adat, hogy pontosan hány órakor vitték át a panaszost és előállított családtagjait a helyi kórházba és mennyi ideig kellett várakozniuk. Annyi állapítható meg bizonyosan, hogy mind az előállított személyek, mind a rendőrök vizsgálatára az városi kórház Általános Traumatológiai Ambulanciáján került sor, ahol a vizsgálatokat ugyanaz az orvos és asszisztens végezte. A rendőri intézkedés sorozatban érintett sérült rendőrök vizsgálatára 17 óra 27 perctől kezdődően került sor. A panaszos és

családtagjai vizsgálatokról kiállított leletek 19: 45 és 20 óra 8 perc közé esnek, amely között már röntgen és egyéb vizsgálatok is szerepelnek, így feltételezhető az ellátásuk és vizsgálatuk korábban megtörtént.

A Testület megítélése szerint a panaszos leleten feltüntetett sérülései (jobb váll ficama és felületi horzsolások) nem indokolták a panaszos azonnali vizsgálatát és ellátását, továbbá a panaszbeadványban sem szerepel olyan körülmény, mely szerint a panaszos jelezte volna a rendőröknek, hogy fájdalmai miatt azonnali (mielőbbi) orvosi vizsgálatát kér, mindössze annyi állapítható meg biztosan – magából a beadványból– , hogy jelezte a rendőröknek, hogy a fáj a válla és karja, akik ezért 3 órakor változtattak a bilincselés módján.

Fentiek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos orvosi ellátásának időpontjával kapcsolatos panasza nem megalapozott, ezért megállapította, hogy nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, és az abból levezethető testi integritása.

7) A panaszbeadványt a Testület a részrehajlás-mentes eljárás követelményének az érvényesülése szempontjából indokoltnak tartotta vizsgálni.

A panaszos jogi képviselője úgy nyilatkozott, hogy az alapjogot sértő rendőri intézkedésre a panaszosok külső jegyei alapján, a nyilvánvalóan érzékelhető roma származása miatt került sor, erre utalnak ugyanis a rendőrök részéről az intézkedés során elhangzott, fent idézett kijelentések. (A Testület újfent megjegyzi, hogy a panaszos ekkor nem volt jelen, mivel a videofelvétel tanúsága szerint a panaszos előállítását és elvezetését követően hangzottak el a kifogásolt kijelentések, a panaszos családtagjainak előállításakor.)

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület az eset megítélése során az intézkedésről készült videofelvételnek tulajdonított alapvető jelentőséget, amelyen – már a panaszos előállítását követően – jól hallhatóan elhangzik „dolgozni kéne és nem bűnözni”, valamint „kussoljál, vagy téged is beviszünk” kijelentés. A felvételen ugyan nem látható, hogy kitől származnak ezek a mondatok, azonban minden bizonyossággal arra lehet következtetni, hogy két rendőr mondja ezeket.

A Testület ugyanakkor szükségesnek tartja megjegyezni azt is, hogy a 2) pontban kifejtettek alapján a panaszossal szemben –még a fent sérelmezett kijelentések elhangzása előtt – szándékos bűncselekmény elkövetésének tettenérése, és nem pedig roma származása miatt kezdeményeztek intézkedést. Szükséges rámutatni arra, hogy a rendőrök által később használt hangnem valóban sértő és durva volt, **azonban a rendelkezésre álló adatokból a Testület nem tudott feltárni olyan körülményt, amely alátámasztotta volna, hogy az intézkedés a panaszossal szemben indokolatlanul hátrányosabb volt, ezért a Testület, úgy foglalt állást, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.**

IV.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a tettenérés feltételei fennálltak a panaszossal szemben, ezért jogszerű volt a panaszos előállítása az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján. A panaszosnak az előállítás okának tájékoztatására vonatkozó kifogása kapcsán ugyanakkor a Testület nem tudta feloldani az előadások közötti ellentmondást, ezért nem tudta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét. A Testület megállapította, hogy a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincs alkalmazása jogszerűen történt, ugyanakkor a kényszerítő eszköz használata előtti előzetes figyelmeztetés megtörténte kérdésében az egymásnak ellentmondó állítások miatt a panaszos tisztességes eljárásához való jogának sérelme nem volt megállapítható. A Testület úgy ítélte meg, hogy a konkrét esetben a jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása vonatkozásában a panaszos testi integritáshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható. A panaszos orvosi vizsgálatával kapcsolatban megállapította, hogy annak időpontja miatt nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, és az abból levezethető testi integritása. A Testület a bilincselés módja kapcsán nem állapított meg alapjogsérelmet, ugyanakkor arra a megállapításra jutott, hogy a bilincselés időtartalma a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét valósította meg. A Testület ugyancsak indokoltnak tartotta megállapítani az alapjogsérelmet a szolgálati fellépés módja miatt, ugyanakkor a Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltta tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltta tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. október 22.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag